

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/35/2023                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1410202126                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20.02.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Viera Nevedelová         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:1410202126.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobkyne Z. H., narodenej A., bytom H., zastúpenej advokátom Mgr. Ivanom Petkovom, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, proti žalovaným 1/ S. K., narodenej A., bytom H., 2/ Sailing.house s. r. o., so sídlom Bratislava, Ružinovská 5, IČO: 35 825 626, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Mikolaj, s. r. o., so sídlom Žilina, Bratislavská 282/2, IČO: 36 855 049, o určenie vlastníckeho práva, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6C/75/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2022 sp. zn. 3Co/264/2018, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. januára 2018 č. k. 6C/75/2010-397 výrokom I. určil, že do dedičstva po poručníkovi D. D., narodenom A., naposledy bytom H., zomrelom dňa A., patrí pozemok parc. č. 2283/6 - orná pôda o výmere 367 m<sup>2</sup> (ďalej aj „sporný pozemok I.“), nachádzajúci sa v kat. úz. F., zapísaný na LV č. XXXX a pozemok parc. č. 2283/4 - záhrady o výmere 78 m<sup>2</sup> (ďalej aj „sporný pozemok II.“), nachádzajúci sa v kat. úz. F. zapísaný na LV XXXX. Výrokom II. žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne posúdil podľa § 205 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“), v znení účinnom do 30. 06. 1969, § 872 ods. 1, ods. 6 OZ, účinného od 01. 01. 1992 a § 134 ods. 1, ods. 3 OZ.

3. Dospel k záveru, že žalobkyňa, resp. jej právny predchodca odvodzujú svoje právo dobromyseľnej

držby, a z toho plynúceho vlastníctva od rozhodnutia ONV z 25. januára 1969, právoplatného dňa 10. februára 1969 o pridelení parcely č. 5766/2 o výmere 271 m<sup>2</sup>, ako aj z toho, že oplotený pozemok, ktorý je v užívaní žalobkyne, dlhodobo, nerušene od roku 1969 užíva jej rodina, že nikto nespochybňoval jej držbu a hranice pozemku, v rámci ktorých sa nachádzajú sporné parcely v celkovej rozlohe 445 m<sup>2</sup>. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že D. G. a jeho manželka I. G. kúpnu zmluvou zo 17. novembra 1968 predali parc. č. 5766/2 o výmere 271 m<sup>2</sup> Československému štátu, za čo aj utrížili kúpnu cenu 1.626 Kčs; existencia tejto kúpnej zmluvy nebola vyvrátená, keďže Československý štát nemohol prideliť ten istý pozemok D. D. bez toho, aby ním najprv sám disponoval ako vlastník. To zároveň preukazuje, že nemohlo dôjsť k dedeniu sporného pozemku na rodinu G., keďže tento bol vo vlastníctve Československého štátu, ktorý ho zveril do osobného užívania D. D.. Československý štát túto parcelu následne rozhodnutím o pridelení pozemku pridelil D. D., čím mu vzniklo právo uzavrieť dohodu o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku. Žalobkyňa nepreukázala, že by existovala dohoda o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku, a preto neunesla dôkazné bremeno vzniku vlastníckeho práva z tohto titulu, keď tvrdila, že takáto dohoda bola uzavretá, ale sa nezachovala.

4. Podľa súdu prvej inštancie však vzhľadom na vyššie uvedené žalobkyňa osvedčila, že ako ona, tak aj jej právny predchodca boli dobromyseľnými držiteľmi sporného pozemku, a preto došlo k jeho vydržaniu. Rovnako súd dospel k záveru, že došlo aj k vydržaniu sporného pozemku parc. č. 2238/4 o výmere 78 m<sup>2</sup>, keďže tento pozemok je súčasťou oplateného pozemku, ktorý z jednej strany susedí s rodinným domom, resp. pozemkom rodiny Z. a z druhej strany susedí s pozemkom parc. č. 2283/6. Vzhľadom na priestorový charakter sporného pozemku II. (jedná sa o dlhý pás na hranici pozemku) a s ohľadom na to, že právneho predchodcu v jeho držbe nikto nespochybňoval a tento nemal možnosť bežným pohľadom odhadnúť jeho rozmery, mal súd za to, že aj v tejto časti je potrebné žalobe vyhovieť titulom dobromyseľného vydržania. K samotnému vydržaniu sporného pozemku II. V. je nutné uviesť, že vydržanie bolo osvedčené notárom na základe dvoch svedeckých výpovedí rodinných príslušníkov (dve sestry V., ktoré potvrdili jeho dlhodobú a dobromyseľnú držbu), pričom ako svedkovia potvrdzujúci vydržanie nevystupovali žiadni priami susedia, ktorí práve naopak uvádzali, že na sporných pozemkoch nevideli nikoho iného, než rodinu D.. Keďže súd mal za preukázané, že oba sporné pozemky, ohraničené priestorovými hranicami susedných pozemkov, právny predchodca žalobkyne dobromyseľne a dlhodobo minimálne od roku 1969 užíval, nadobudol k týmto pozemkom vlastnícke právo, a preto bolo potrebné rozhodnúť, že tento (doposiaľ nededený) majetok poručiteľa patrí do jeho dedičstva.

## II.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) prejednal odvolanie žalovaných na odvolacom pojednávaní, na ktorom čiastočne zopakoval dokazovanie listinami a rozsudkom z 23. júna 2022 sp. zn. 3Co/264/2018 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I. výrok) a žalovaným priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania (II. výrok).

6. Odvolací súd na základe vlastných skutkových zistení a skutkových záverov súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala dobromyseľnosť držania práva osobného užívania jej právnym predchodcom v zmysle ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka, a to aj s prihliadnutím na to, že pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

7. V súvislosti s poukazom žalobkyne na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2019 sp. zn. 4Cdo/120/2019, odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2017 sp. zn. 3Cdo/17/2016 a konštatoval, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu [prípadne aj len domnelého (putatívneho)] nadobudnutia vlastníctva. Domnelým titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu, chýba pri nej ale niektorá stránka,

ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z nejakého dôvodu neplatná. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

8. Odvolací súd ďalej konštatoval, že v danom konaní bolo nepochybne zistené, že D. D. od roku 1969 predmetné pozemky nerušene užíval. Podľa odvolacieho súdu však bolo potrebné preukázať aj to, že existoval právny dôvod umožňujúci mu domnievať sa, že držbou týchto pozemkov vykonáva právo ich osobného užívania, ktoré mohlo v danom čase vzniknúť iba dohodou o zriadení práva osobného užívania, na podklade pridelenia pozemku do osobného užívania a jej registráciou štátnym notárstvom. Žalobkyňa v konaní síce tvrdila, že jej právny predchodca uzavrel dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku so správcom predmetného pozemku, túto skutočnosť však nepreukázala. Samotná skutočnosť, že nebola preukázaná existencia tejto dohody konkrétnou listinou samozrejme neznamená, že by nemohla byť táto skutočnosť ako dôvod oprávnenosti držby preukázaná inak. Žalobkyňa okrem tvrdenia, že takáto dohoda uzavretá bola a pravdepodobne sa stratila, neuviedla žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli objasniť okolnosti uzavretia tejto dohody (kedy k nej došlo, za akých podmienok, aká bola stanovená úhrada za zriadenie tohto práva, či bola zaplatená), čo by pri ich preukázaní mohlo viesť k záveru, že právny predchodca žalobkyne mohol považovať vykonávanú držbu sporných pozemkov za oprávnenú. V tomto smere sa nevyjadril ani D. D. v konaní, ktoré inicioval on a bolo vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22C/5/2005. Sama žalobkyňa v priebehu konania ako dôvod dobromyseľnosti uvádzala len rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania. Rozhodnutím Okresného národného výboru Bratislava - vidiek o pridelení pozemku parc. č. 5766/2 katastrálneho územia F. do osobného užívania D. D. z 25. 01. 1969 vzniklo D. D. právo, aby s ním Miestny národný výbor v Q. uzavrel dohodu o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku s tým, že toto rozhodnutie stratí účinnosť, ak právo z neho nebude oprávneným uplatnené do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti (10. 02. 1969). Len toto rozhodnutie nemohlo postačovať na to, aby sa D. D. domnieval, že predmetný pozemok užíva ako oprávnený z práva osobného užívania, pretože to bolo v rozpore so samotným textom tohto rozhodnutia, v ktorom bol poučený, že mu ním vzniklo len právo na uzavretie dohody o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku, a že toto právo musí byť uplatnené do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Aj s prihliadnutím na to, že D. D. nebol zbehlý v právnych veciach, na čo poukazovala v konaní žalobkyňa, len rozhodnutie okresného národného výboru o pridelení pozemku do osobného užívania nemohlo preukázať dobromyseľnosť držania práva osobného užívania osobou, ktorá je uvedená v rozhodnutí.

9. Na základe uvedeného, aj pri zohľadnení toho, že D. D. nebol v držbe nikým rušený, zriadil na pozemku vodovodnú prípojku, po celú dobu od roku 1969 sa staral o pozemok ako o svoj, ktoré okolnosti súd prvej inštancie považoval za okolnosti podporujúce jeho záver o dobromyseľnosti držby, sa odvolací súd po zopakovaní dokazovania žiadosťou D. D. o vydanie územného rozhodnutia z 29. januára 1978 pre výstavbu rodinného domu na U. ulici v Q., v ktorej nebol uvedený pozemok (parcelné číslo pozemku), na ktorom chce dom postaviť, nestotožnil s hodnotením tohto dôkazu súdom prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu táto listina, v ktorej sám D. D. neuviedol pozemok, na ktorom chce stavať rodinný dom, nemôže nasvedčovať okolnostiam, že mu boli zrejme jeho práva k predmetnému pozemku. Rovnako aj Miestny úrad F. v liste zo 16. septembra 1998, ktorým sa vyjadroval k žiadosti D. D. o vybudovanie revíznej vodovodnej šachty, poukazuje výslovne na to, že v žiadosti nebolo uvedené parcelné číslo pozemku, čo opäť sponchybnilo okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že D. D. držbou vykonával právo osobného užívania k uvedenému pozemku.

10. V konaní tak podľa odvolacieho súdu neboli preukázané skutočnosti, z ktorých možno vyvodíť presvedčenie D. D. o dobromyseľnosti, že mu predmetný pozemok patrí a teda, že vlastnícke právo k predmetným pozemkom vydržal ich nerušeným užívaním od roku 1969.

11. K poukazu žalobkyne na ustanovenie § 872 ods. 6 OZ odvolací súd uviedol, že toto ustanovenie sa vzťahuje na prípady, kedy pozemok nebol občanovi pridelený do osobného užívania rozhodnutím, a kedy bol občan so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu pozemok patrí, teda že bol oprávneným držiteľom, a nie len osobou, ktorá pozemok len užívala. Podľa odvolacieho súdu aj nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním podľa tohto zákonného ustanovenia predpokladá držbu oprávnenú a na jeho uplatnenie nepostačuje len faktická držba veci.

12. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobkyne D. D. nenadobudol vlastnícke právo k sporným pozemkom I. a II. ani vydržaním, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. V dôsledku zmeny rozhodnutia odpadol dôvod na rozhodovanie o odvolaní žalovanej 2/ proti rozhodnutiu o trovách konania, ktoré vychádzalo z toho, že v konaní bola úspešná žalobkyňa.

### III.

13. Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolaním podaným z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ktoré odôvodnila tým, že krajský súd v celom rozhodovacom procese poprel dlhodobú a konštantne vysokými súdnymi autoritami judikované právne pravidlá odrážajúce zákonnú domnienku oprávnenosti držby, podľa ktorých aj v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená, pričom držiteľ svoju dobrú vieru nemusí preukazovať, a to práve preto, že ju zákon výslovne predpokladá. A práve ten, kto dobromyseľnosť držby spochybňuje, musí túto domnienku vyvrátiť plnými dôkazmi. Vo svetle uvedených základných pravidiel je súd vždy povinný postupovať aj vo fáze hodnotenia dôkazov, ktoré musí zodpovedať právnej úprave normujúcej, čo z konkrétneho dôkazu vyplýva.

14. Napádané rozhodnutie je podľa dovolateľky pre nesprávny postup zaťažené vadou arbitrárnosti tým, že

- prvoinštančný i odvolací súd opomenuli aplikovať vo veci relevantné právne predpisy, konkrétne § 5 ods. 1 zákona č. 22/1964 Zb., § 2 ods. 4 vyhlášky č. 23/1964 Zb., § 19 vyhlášky č. 594/1992 Zb., § 14 ods. 3 vyhlášky č. 79/1996 Z. z.

- V dôsledku uvedenej vady súdy nižšej inštancie opomenuli adekvátne vyhodnotiť dôkaz - evidenčný list č. 1489, hoci jeho existencia i skutočnosti z neho vyplývajúce mali pre výsledok sporu zásadný význam. Do evidenčných listov sa totiž podľa súdmi opomenutých právnych predpisov zapisovali oprávnení držiteľia (mediánymi aj užívatelia pozemkov, majúci právo osobného užívania pozemkov na základe takých dohôd, ktorej existenciu - no nezachovanie písomného vyhotovenia - tvrdila v konaní žalobkyňa). Žalovaní obsah výpisu z evidenčného listu č. 1489 nikdy nerozporovali, a teda zákonnú domnienku oprávnenosti držby v tomto smere ani nevyvracali. Samotná skutočnosť, že evidenčný list je z roku 2004, nie je významná. Zápis na evidenčnom liste totiž zodpovedá stavu k 31. decembru 1992, a to z dôvodu, že od roku 1993 neboli evidenčné listy aktualizované, pretože katastrálny zákon od uvedeného obdobia viac neustanovoval povinnosť evidovať užívacie vzťahy. Absencia adekvátneho vyhodnotenia evidenčného listu č. 1489 má za následok deformáciu skutkového stavu, ktorý bol v dôsledku uvedeného „zistený“ nesprávne a predčasne.

15. Dovolateľka ďalej poukázala na fakt, že dokazovanie bolo odvolacím súdom iba zopakované, preto nemohlo viesť k záveru, odlišnému od záveru súdu prvej inštancie. Krajský súd teda zmenil meritorne rozhodnutie okresného súdu bez toho, aby sám vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu. Odvolací súd podľa dovolateľky nenazeral na ním vykonané dôkazy prizmou zákonom predpokladanej oprávnenosti držby sporných pozemkov p. D. (ods. 28. odôvodnenia napádaného rozsudku) v rozpore s § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Za podstatné pre svoje rozhodnutie totiž celkom nesprávne

považoval skutočnosti objektívne nespôsobilé vyvrátiť zákonnú domnienku oprávnenosti držby podľa § 130 ods. 1 OZ (v niektorých písomnostiach p. D. neuviedol parcelné čísla).

16. Dovolateľka rovnako namietla záver krajského súdu, uvedený v ods. 25. odôvodnenia jeho rozsudku, že žalobkyňa okrem svojho tvrdenia existenciu dohody nepreukazovala inak. Urobila to, no súdy v dôsledku svojho arbitrárneho postupu, spočívajúceho v opomenutí aplikácie právnych noriem, nedokázali skutočný význam dôkazov predložený žalobkyňou adekvátne vyhodnotiť a podľa toho procesne správne postupovať.

17. Podľa dovolateľky krajský súd jej tiež nedôvodne vytkol, že neuviedla žiadne ďalšie skutočnosti objasňujúce okolnosti uzavretia dohody (kedy k nej došlo, za akých podmienok, aká bola stanovená úhrada za zriadenie tohto práva, či bola zaplatená). Skutočnosť, ktorú dovolateľka v konaní korektne tvrdila, že dohoda medzi jej právnym predchodcom p. D. a Československým štátom ako vtedajším vlastníkom pozemku označeného vtedy ako parc. č. 5766/2 o zriadení práva osobného užívania pozemku uzatvorená bola, ale sa nezachovalo jej písomné vyhotovenie, nemôže ísť na jej ťarchu, a to obzvlášť vtedy, ak by mala existencia dohody dôvodiť oprávnenosť držby, na ktorú sa vzťahuje zákonná domnienka podľa § 130 ods. 1 OZ. Naopak zaťažovalo žalovaných, aby v konaní oprávnenosť držby jednoznačným a plným dôkazom vyvrátili, a za tým účelom napríklad preukázali také skutočnosti, ktoré uzavretie dohody úplne vylučujú; to sa ale v konaní nestalo.

18. Ďalšieho pochybenia sa súdy nižších inštancií podľa dovolateľky dopustili tým, že pri hodnotení výpisu z evidenčného listu č. 1489 nezistili jeho skutočný procesný význam, nevyhodnotili tento listinný dôkaz vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi vykonanými okresným súdom a s procesnou argumentáciou dovolateľky, ktorá napr. v podaní „Záverečné vyjadrenie žalobcu zo 16. 01. 2018“ upozornila na to, že sporné pozemky (parc. č. 2283/6 a parc. č. 2283/4) boli v roku 1968 od pozemku parc. č. 5763 geometrickým plánom č. 920 - 3502 - 286/68 (spis sp. zn. 22C/5/2005 na č. I. 42) oddelené a pričlenené ako diel 9 o výmere 271 m<sup>2</sup> k pozemku parc. č. 5766/2 (v celku potom neskôr označený ako parc. č. 2283 pozri pripojený spis č. I. 49).

19. Ak boli v roku 1968 sporné pozemky pričlenené k pozemku parc. č. 5766/2 a existuje evidenčný list (č. 1489), ktorý preukazuje držbu p. D. v roku 1969 k časti spornej parcely označenej ako č. 5766/2 (v súčasnosti parc. č. 2286/4), je možné rozumne predpokladať, že v roku 1969 musela dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku v prospech p. D. existovať, teda bola v súlade s rozhodnutím o pridelení pozemku do osobného užívania z 25. januára 1969 uzatvorená, a na jej podklade orgány geodézie, kartografie a katastra vyznačili p. D. ako oprávneného užívateľa. Súčasne, ak odvolací súd dňa 23. júna 2022 zopakoval dokazovanie (rozhodnutím Okresného národného výboru Bratislava - vidiek z 25. januára 1969 č. j. Fin. 49837/68-Fer. o pridelení pozemku do osobného užívania, žiadosťou D. z 29. januára 1978 o vydanie územného rozhodnutia na výstavbu rodinného domu, listu Miestneho úradu F. zo 16. septembra 1998, ktorým sa vyjadroval k žiadosti o vybudovanie revíznej šachty, faktúrou Bratislavskej vodárenskej spoločnosti z 28. júna 2012 na č. I. 300), tak závery z tohto dokazovania plynúce neboli spôsobilé akokoľvek vyvrátiť predpoklad o vlastníckom práve sporných pozemkov p. D. k momentu jeho smrti.

20. Navyše, odvolací súd údajnú nedobromyseľnosť p. D. usudzoval zo skutočností (viď ods. 28. odôvodnenia napádaného rozsudku), ktoré neboli spôsobilé adekvátne vyvrátiť zákonnú domnienku dobromyseľnosti jeho držby, a nebolo možné ich takto ani hodnotiť, pretože aj v pochybnostiach zákonná domnienka dobromyseľnosti platí a súd ju musí aplikovať. To, že v niektorých písomnostiach (určených orgánom verejnej moci, ktoré súdu predložila na preukázanie skutočností, že p. D. vo vzťahu k sporným pozemkom konal ako ich oprávnený držiteľ alebo vlastník) neuviedol parcelné čísla pozemkov, v žiadnom prípade nesvedčí v neprospech predpokladu existencie jeho dobromyseľnej držby. O tom, že osobe určitý kus zemskeho povrchu vlastnícky patrí, môže byť táto osoba dobromyseľne presvedčená aj bez toho, aby bežne používala parcelné číslo pozemku. Podstatné je, že nepochybne dokáže ukázať na oplotený pozemok, ktorý 40 rokov užíva.

21. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

22. Z vyjadrenia žalovanej 1/ k dovolaniu vyplynulo, že sporné pozemky nadobudla dedením a nemá žiadnu informáciu o predchádzajúcich pohyboch sporného pozemku, preto sa nevie k dovolaniu žalobkyne vyjadriť.

23. Z vyjadrenia žalovaného 2/ vyplynulo, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne, preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol, príp. zamietol.

#### IV.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

25. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

26. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

27. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

28. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v

tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

29. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Žalobkyňa v podanom dovolaní tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP a namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vzhľadom na to, že listinu - evidenčný list č. 1489, z ktorého na základe držby pozemku od roku 1969 je možné rozumne predpokladať, že v roku 1969 musela dohoda o zriadení práva osobného užívania existovať, nevyhodnotil v o vzťahu k ostatným dôkazom a ani samostatne, oba sudy pri jeho vyhodnocovaní opomenuli aplikovať právne normy, týkajúce sa evidenčného listu, a že závery plynúce z dokazovania nie sú spôsobilé vyvrátiť predpoklad o vlastníctve sporných pozemkov p. D..

31. V súvislosti s námietkou dovolateľa o údajnom pochybení odvolacieho súdu v procese dokazovania najvyšší súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 2Cdo/130/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne a nie je dôvod na iný postup pre prípad namietanej tzv. zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súdna prax najvyššieho súdu je jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

32. Treba pripomenúť, že sudy nižších inštancií nie sú povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP, resp. § 120 ods. 1 OSP). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, mohlo to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999), čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Uvedené navyše v danom prípade umocňuje znenie § 384 ods. 1 CSP, ktoré umožňuje odvolaciemu súdu vykonať (zopakovať/doplniť) dokazovanie v rozsahu, ktorý považuje odvolací súd za potrebný. Inými slovami odvolací súd nie je povinný zopakovať („kopírovať“) dokazovanie okresného súdu v celom rozsahu, ale len v rozsahu, ktorý uznal za potrebný/vhodný. Pokiaľ okresný alebo krajský súd na to, aby ustálili skutkový stav, ktorý im umožňuje meritórne rozhodnúť, vykonajú iba časť navrhnutých dôkazov, konajú v rámci svojich kompetencií, pričom rozsah vykonaného dokazovania nie je závislý od vôle sporových strán. V opačnom prípade by, okrem iného, mohlo dochádzať k rozsiahlym prietahom v konaní, nakoľko by súd nemal oprávnenie odmietnuť ani vykonanie takých dôkazov, ktoré k ustáleniu skutkových okolností prejednávanej veci nevedú, dokonca ho maria.

33. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní (§ 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP) považoval zistený skutkový stav pre potreby rozhodnutia tohto sporu za dostatočný, preto ďalšie dokazovanie vo veci už nevykonával. Takýto postup súdu je plne v súlade s jeho postavením v civilnom procese. Určujúcim kritériom je v takomto prípade ustálenie skutkového stavu pre rozhodnutie. Pokiaľ odvolaciemu súdu postačovali vykonané dôkazy na rozhodnutie vo veci a mal za to, že ďalšie návrhy nie sú spôsobilé nastrbiť záver o zamietnutí žaloby, bolo to plne v súlade s o zákonom i logikou a kompetenciou súdu. Podstatou inštitútov bremena tvrdenia a dôkazného bremena procesnej strany je tvrdiť a preukázať svoj nárok, pričom ale úvaha o tom, či niektorý dôkaz je relevantný k posúdeniu podstaty veci, je plne v súlade s podstatou civilného procesu vecou posúdenia konajúceho súdu a nie strany sporu. Nie každý dôkaz je spôsobilý zmeniť úvahy súdu smerom k posúdeniu sporu a do dôkaznej núdze sa môže procesná strana dostať, aj keď navrhne viacero dôkazov, ktoré ale nie sú relevantné pre rozhodnutie veci.

34. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. 06. 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

35. Dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, v danom prípade však takú vadu dovolací súd nezistil.

36. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti konkrétny dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú nesprávne vyhodnotené dôkazy, môže byť z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov, resp. nevyhodnotenia niektorého z dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

37. Súd prvej inštancie vykonával dokazovanie aj „výpisom z evidenčného listu č. 1489 pre kat. úz. F.“ a z jeho obsahu mu vyplynulo, že držiteľom alebo oprávnenou osobou prac. č. 2283/3 ... a parc. č. 2283/4 ... je D. D., nar. XX. XX. XXXX (bod 19. odôvodnenia jeho rozsudku). Následne, v bode 44. str. 12 odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne, že p. D. bol vlastníkom sporných pozemkov dôvodil, že z dokazovania mu tiež vyplynulo, že na základe rozhodnutia ONV o pridelení pozemku D. D.

vzniklo (len) právo uzavrieť dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorej existenciu žalobkyňa nepreukázala, a preto dospel k záveru, že neuniesla dôkazné bremeno vzniku vlastníckeho práva k pozemku p. D. na tomto základe.

38. Odvolací súd v bode 16. napadnutého rozsudku dôvodil, že žalobkyňa nepredložila dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku parc. č. 5766/2 pre D. D., ktorá by bola právnym titulom nadobudnutia tohto pozemku do jeho osobného užívania, a preto súd prvej inštancie uvedené správne vyhodnotil tak, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno k tvrdeniu, že porúčiteľovi vzniklo vlastnícke právo k sporným pozemkom podľa ustanovenia § 872 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na to, že právo osobného užívania k pozemkom mohlo D. D. vzniknúť až registráciou dohody o osobnom užívaní pozemku, uzavretej so správcom pozemku, ktorým bol Miestny národný výbor v F., príslušným štátnym notárstvom (§ 205 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom v rozhodnom období) a aj s ohľadom na to, že toto právo nebolo zapísané v evidencii nehnuteľností (§ 2 ods. 1 zák. č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností v znení platnom v rozhodnom období), resp. že tento zápis v evidencii nehnuteľností žalobkyňa v konaní nepreukázala, sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že D. D. nenadobudol vlastnícke právo k sporným pozemkom zmenou práva osobného užívania pozemku na vlastnícke právo podľa § 872 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na tento záver sa odvolací súd v ďalšom zaoberal možnosťou vydržania vlastníckeho práva.

39. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v otázke vzniku vlastníckeho práva odvodzovaného žalobkyňou od rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že vznik vlastníckeho práva na základe rozhodnutia ONV o pridelení pozemku nebol preukázaný. V tomto kontexte je potrebné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považovať za jeden kompletizujúci celok. Na tom základe dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou namietaný Výpis z evidenčného listu č. 1489 v odôvodnení ako celku odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vyhodnotený bol (držiteľom alebo oprávnenou osobou ... je D. D.), avšak bez preukázania existencie samotnej dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku oba súdy dospeli k zhodnému záveru o nepreukázaní vzniku vlastníckeho práva z tohto titulu. Tento záver je odôvodnený dostatočne jasne, logicky a zrozumiteľne, preto dovolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku dovolateľky, že postupom odvolacieho súdu jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

40. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu mal dovolací súd za to, že dovolateľka vo vzťahu k ustanoveniu § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka namieta aj odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, vyjadrenej v jeho rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/238/2018, teda že namieta aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (hoci tento dôvod výslovne neuplatnila), keď odvolací súd podľa dovolateľky opomenul, že v pochybnostiach a to akýchkoľvek platí, že držba je oprávnená, pričom držiteľ svoju dobrú vieru nemusí preukazovať. V tejto súvislosti poukázala na to, že odvolací súd „na údajnú nedobromyseľnosť p. D. usudzoval zo skutočností (viď bod 28. odôvodnenia napádaného rozsudku), ktoré nie sú spôsobilé adekvátne vyvrátiť zákonnú domnienku dobromyseľnosti držby p. D.“

41. Z obsahu dovolania dovolací súd vyvodil, že odklon o d ustálenej judikatúry najvyššieho súdu dovolateľka vidí v otázke, „či dobromyseľný držiteľ musí v prípade pochybností preukazovať svoju dobrú vieru napriek tomu, že v zmysle § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach platí zákonná domnienka, že držba je oprávnená.“

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci,

ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

42. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

43. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí.

44. Ustanovenie § 130 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka upravuje predpoklady oprávnenosti držby tak, že držiteľ musí byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. To znamená, že v prípade sporu sa súd musí zaoberať predovšetkým otázkou, či všetky okolnosti nasvedčujú dobromyseľnosti držiteľa. Iba v prípade, ak napriek takému zisťovaniu naďalej existujú pochybnosti o dobromyseľnosti držby, môže sa aplikovať druhá veta tohto ustanovenia.

45. V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru (bod 26. a 27. odôvodnenia jeho rozsudku), že „Rozhodnutím Okresného národného výboru Bratislava - vidiek o pridelení pozemku parc. č. 5766/2 katastrálneho územia F. do osobného užívania D. D. z 25. 01. 1969 vzniklo D. D. právo, aby s ním Miestny národný výbor v F. uzavrel dohodu o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku s tým, že toto rozhodnutie stratí účinnosť, ak právo z neho nebude oprávneným uplatnené do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti (10. 02. 1969). Len toto rozhodnutie nemôže postačovať na to, aby sa D. D. domnieval, že predmetný pozemok užíva ako oprávnený z práva osobného užívania, pretože to bolo v rozpore so samotným textom tohto rozhodnutia, v ktorom bol poučený, že mu ním vzniklo len právo na uzavretie dohody o zriadení práva osobného užívania k uvedenému pozemku, a že toto právo musí byť uplatnené do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Aj s prihliadnutím na to, že D. D. nebol zbehlý v právnych veciach, na čo poukazovala v konaní žalobkyňa, len rozhodnutie okresného národného výboru o pridelení pozemku do osobného užívania nemôže preukázať dobromyseľnosť držania práva osobného užívania osobou, ktorá je uvedená v rozhodnutí. Aj pri zohľadnení toho, že D. D. nebol v držbe nikým rušený, že zriadil na pozemku vodovodnú prípojku, po celú dobu od roku 1969 sa staral o pozemok ako o svoj (čo súd prvej inštancie považoval za okolnosti podporujúce jeho záver o dobromyseľnosti držby), sa odvolací súd po zopakovaní dokazovania žiadosťou D. D. o vydanie územného rozhodnutia z 29. 01. 1978 pre výstavbu rodinného domu na U., v ktorej nebol uvedený pozemok (parcelné číslo pozemku), na ktorom chce dom postaviť, sa nestotožnil s hodnotením tohto dôkazu súdom prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu táto listina, v ktorej sám D. D. neuviedol (nevedel uviesť) pozemok, na ktorom chce stavať rodinný dom, nemôže nasvedčovať okolnostiam, že mu boli zrejmé jeho práva k predmetnému pozemku. Rovnako aj v liste Miestneho úradu F. zo 16. 09. 1998, ktorým sa vyjadroval k žiadosti D. D. o vybudovanie revíznej vodovodnej šachty, tento poukazuje výslovne na to, že v žiadosti nebolo uvedené parcelné číslo pozemku, čo opäť spochybňuje okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že D. D. držbou vykonával

právo osobného užívania k uvedenému pozemku. V konaní tak podľa odvolacieho súdu neboli preukázané skutočnosti, z ktorých možno vyvodiť presvedčenie D. D. o dobromyseľnosti, že mu predmetný pozemok patrí a teda, že vlastnícke právo k predmetným pozemkom nerušeným užívaním od roku 1969 vydržal.“

46. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že zo zisteného skutkového stavu odvolaciemu súdu nevyplývajú žiadne pochybnosti o tom, že D. D. so zreteľom na všetky okolnosti nebol dobromyseľný, že mu vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti patrí.

47. V namietanom rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/238/2018 Najvyšší súd SR sa zaoberal v dovolaní nadnesenou otázkou, „či je možné uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Mal za to, že prednosť má zásada, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám, a preto navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že určuje, že vlastníkom sporných nehnuteľností je dovolateľ a taktiež, aby mu priznal náhradu trov odvolacieho konania.“ Najvyšší súd tu odvodil dobromyseľnosť žalovanej od toho, že „žalovaní ani pri najvyššej opatrnosti pri kúpe nehnuteľnosti od vlastníčky, ktorá byt nadobudla v dražbe, nemohli mať pochybnosti o právnej čistote predmetu kúpy, ich dobromyseľnosť pri nadobudnutí vlastníckeho práva nemožno spochybniť, a to ani v súvislosti s cenou bytu a prípadnými úpravami pred formálnym prechodom vlastníckeho práva zápisom do katastra nehnuteľností.“ Konštatoval, že vlastníkom veci sa stane ten, kto legálne získal vec zapísanú v katastri nehnuteľností a bol vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere v oprávnenie druhej zmluvnej strany vlastnícke právo previesť na základe riadneho titulu. Dobrá viera tu nie je formulovaná ako výnimka zo základného pravidla, ale ako znak skutkovej podstaty základnej normy (§ 123 Občianskeho zákonníka). Preto nadobúdateľ svoju dobrú vieru nebude musieť preukazovať, lebo aj v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 in fine Občianskeho zákonníka). Na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, bude, aby túto domnienku vyvrátil, t. j. aby podal plný dôkaz zlej viery nadobúdateľa a na jeho ťarchu pôjde, pokiaľ sa mu to nepodari preukázať.

48. V rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/238/2018 najvyšší súd riešil otázku v čase prevodu už existujúceho vlastníckeho práva, zapísaného v katastri nehnuteľností, kedy dôkazné bremeno preukázania nedobromyseľnosti spočíva na žalobcovi. Naopak, v teraz prejednávanom prípade bola predmetom dokazovania samotná existencia vlastníckeho práva (resp. pôvodne práva osobného užívania pozemku), ktoré v prospech právneho predchodcu žalobkyne v katastri zapísané nebolo a jeho vznik žalobkyňa odvodzovala iba od ňou tvrdenej dobromyseľnosti držby spornej nehnuteľnosti právnym predchodcom, kedy dôkazné bremeno preukázania tejto dobromyseľnosti spočívalo práve na žalobkyni a toto bremeno žalobkyňa neunesla.

49. Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že k odklonu od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo. Z toho dôvodu považoval dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP za neprípustné, čo by samo osebe viedlo k odmietnutiu dovolania.

50. Vzhľadom na vyššie konštatovaný záver, že nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), dovolací súd dovolanie podľa § 448 CSP zamietol ako nedôvodné.

51. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd vzhľadom na plný úspech žalovaných v tomto konaní rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

52. Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.